

STRATEGIJA OZELENITVE IZOBRAŽEVALNE IN RAZISKOVALNE INFRASTRUKTURE

Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije

Mateja Tilia, Vodja Sektorja za investicije v
visokošolsko in znanstveno infrastrukturo

Ljubljana, 3.4. 2023

Obseg javne visokošolske in raziskovalne infrastrukture

Izhodišče : Analiza stanja javne visokošolske in raziskovalne infrastrukture januar 2021

Obseg : V sklopu analize stanja je bilo vključenih vseh 77 javnih zavodov, ki se delijo na:

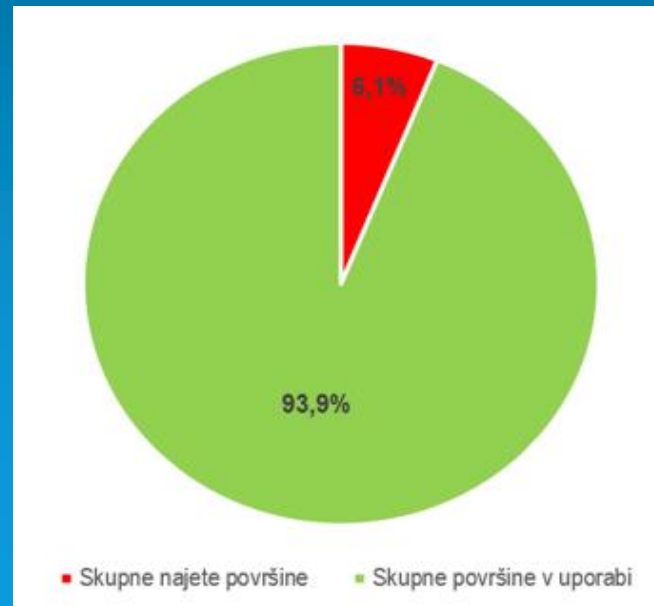
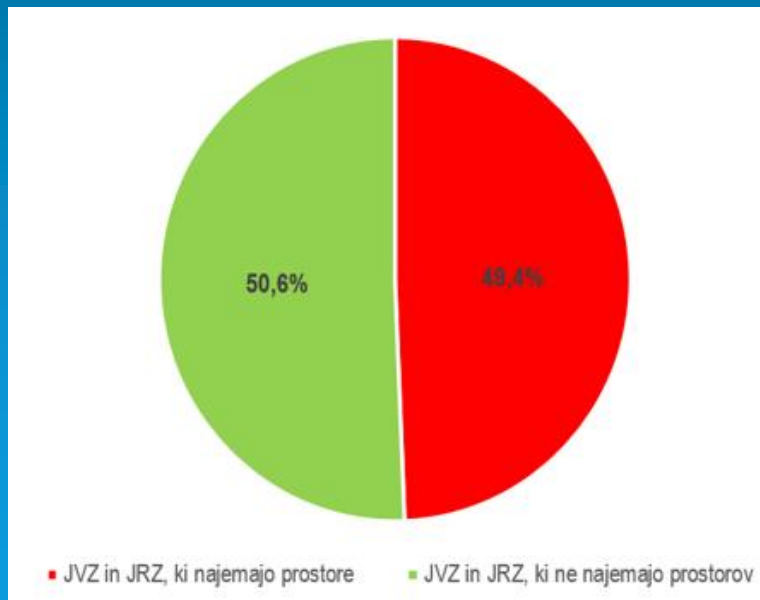
- ▶ javne visokošolske zavode – JVZ (3 univerze s članicami, FIŠ, CTK in ŠDL, kar predstavlja skupaj 59 zavodov),
- ▶ javne raziskovalne zavode – JRZ (**18 zavodov**).

Slika: Prikaz deleža JVZ in JRZ v Republiki Sloveniji

Obseg javne visokošolske in raziskovalne infrastrukture

- ▶ Skupno število vseh objektov, ki so v lasti JVZ in JRZ znaša **325**.
- ▶ 248 objektov je lociranih v Zahodni kohezijski regiji, 77 pa v Vzhodni kohezijski regiji.
- ▶ Celotna površina prostorih v lasti javnih zavodov oz. RS znaša **840.521,4 m²**.
- ▶ Celotna najeta površina za opravljanje osnovnih dejavnosti javnih zavodov znaša **54.506,5 m²**.

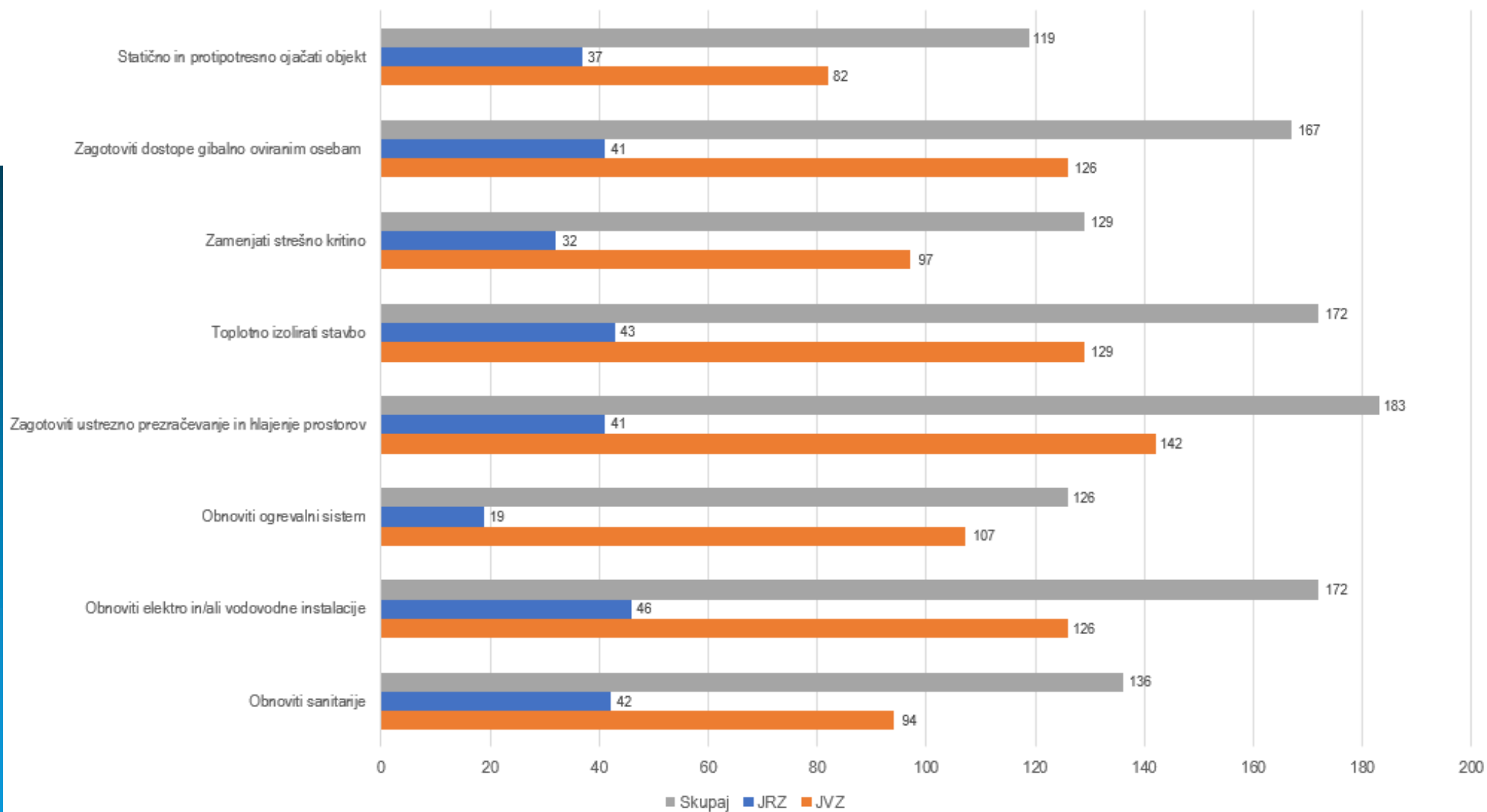

Stanje stavbnega fonda

Analiza je pokazala naslednje :

- da ima 74,2 % vseh objektov težave z energetske učinkovitostjo;
- da je 71,1 % vseh objektov zgrajenih pred letom 1961;
- da znaša povprečna starost vseh objektov javnih zavodov 57 let;
- da 51,7 % vseh objektov še ni bilo deležnih večje obnove oz. rekonstrukcije;
- da 38,5 % objektov ni potresno varnih oz. mehansko odpornih,
- da 63,1 % objektov ni prilagojeno za funkcionalne ovirane osebe;
- da je potreba po novogradnjah v skupni površini 289.332 m²;
- da je potreba po obnovah v skupni površini 267.676 m².

Prikaz razmerja med številom objektov JVZ in JRZ, ki potrebujejo prenovitvena dela

Ugotovitve

- stavbni fond je v razmeroma slabem stanju, večinoma je le tekoče vzdrževan in potrebuje veliko vlaganj v vzdrževanje ter v zagotovitev dodatnih prostorov za razrešitev prostorske stiske in za prilagoditev novim zahtevam za izvajanje osnove dejavnosti javnih zavodov;
- ob enakem obsegu financiranja stavbnega fonda, se bo stanje le še slabšalo, zato je potrebno povečati obseg sredstev za investicije;
- potrebno je stabilno in ciljno investicijsko vlaganje ;
- velik razkorak med potrebami in razpoložljivimi viri;
- delež sredstev za investicije glede na celoten obseg proračunskih sredstev za visokošolstvo in znanost je v obdobju 2011-2020 znašal samo 4,52 % na področju investicij v visoko šolstvo in študentske domove ter 1,70 % na področju investicij v raziskovalno dejavnost;
- sodobni prostorski pogoji so predpogoj za implementacijo zahtevnejše raziskovalne opreme in izvedbo razvojnih projektov;
- potreba po vlaganju v infrastrukturne projekte, ki bodo razvojno naravnani in bodo prispevali h kakovostnejšemu izobraževanju in odličnosti v raziskovanju
- manjko strateškega dokumenta za sistematičen in razvojno naravnan sistem vlaganja v izobraževalno in raziskovalno infrastrukturo.

Usmeritve za ukrepanje

Strategija za ozelenitev izobraževalno raziskovalne infrastrukture vključno z načrtom financiranja oz. akcijskim načrtom, mora podati predloge:

- kako se bo vzdrževalo in hkrati izboljševalo energetska učinkovitost stavbnega fonda,
- kako se bo pristopalo k razreševanju manjka prostorov in prilagoditvam prostorov,
- kako se bo pristopalo k novim naložbam v izobraževalno in raziskovalno infrastrukturo,
- kako se bo pristopalo k prebojnim projektom na področju raziskovalne dejavnosti
- kako se bo zagotovil večji obseg vlaganj v infrastrukturo,
- kako se bo izboljšalo upravljanja in učinkovitost javnih naložb ter boljše sodelovanje raziskovalnih organizacij med seboj in z gospodarstvom za boljši prenos znanj ter digitalni in zeleni prehod.

Trajnostni vidik izvajanja strategije

Strategija je vključena v reformo „Ozelenitev izobraževalne infrastrukture“ Načrta za okrevanje in odpornost (NOO) zato je splošni poudarek predvsem na:

- optimizaciji tehničnih sistemov za prilagajanje podnebnim spremembam za zagotavljanje toplotnega udobja in ugodja uporabnikov,
- izpolnjevanju tehničnih zahtev za učinkovito rabo energije v stavbah na področju toplotne zaščite, ogrevanja, hlajenja, prezračevanja ali njihove kombinacije, priprave tople vode in razsvetljave v stavbah,
- zagotavljanju lastnih obnovljivih virov energije za delovanje sistemov v stavbi,
- upoštevanju načel trajnostne gradnje in načel gradnje skoraj nič-energijskih stavb,
- zagotavljanju optimalne uporabniške izkušnje z vidika prostorske zasnove,
- upoštevanju načela digitalnega prehoda (zagotavljanju kakovostnega brezžičnega omrežja, IKT opreme oziroma infrastrukture),
- upoštevanju sodobnih in inovativnih pedagoških pristopov učenja in poučevanja, specifičnih za posamezno raven oziroma področje izobraževanja,
- varnosti.

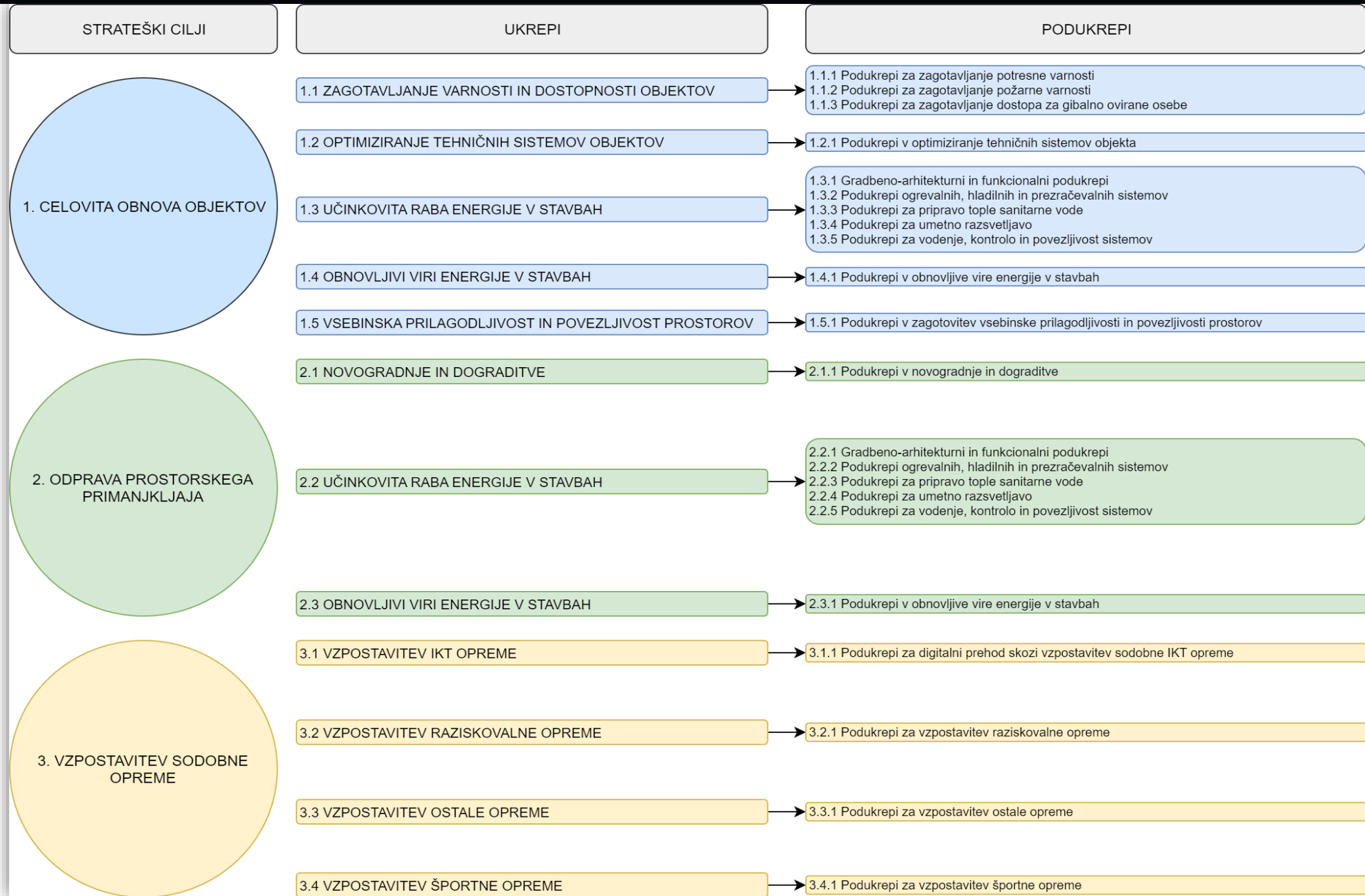

Predlagani strateški cilji in ukrepi:

Strategija obravnava načrtovanje in izvajanje ozelenitve javne izobraževalne in raziskovalne infrastrukture s sledečimi cilji:

1. **Strateški cilj:** CELOVITA OBNOVA OBJEKTOV
2. **Strateški cilj:** ODPRAVA PROSTORSKEGA PRIMANJKLJAJA
3. **Strateški cilj:** VZPOSTAVITEV SODOBNE OPREME

Strateški cilji so sestavljeni iz ukrepov in podukrepov.

Ključne pripravljalne aktivnosti za izvajanje ukrepov in podukrepov za doseganje strateških ciljev

- **Presoja mehanske odpornosti in stabilnosti:** za obstoječe stavbe se izvede prvi nivo ocenjevanja z eno izmed hitrih računskih ocen potresne odpornosti, poenostavljenima metodama PO-ZID in PO-AB iz modela POTROG.
- **Požarna varnost:** izdelava strokovnega mnenja o požarni varnosti, ki sledi po pregledu stavbe z vidika požarne ustreznosti uporabljenih materialov, požarne varnosti prostorov, zunanje dostopnosti za gašenje, vgradnje aktivnih sistemov.
- **Razširjeni energetski pregled:** izdelava se podrobnejša verzija energetskega pregleda, ki vsebuje, poleg priporočenih ukrepov za energetske učinkovitost, tudi ekonomske kazalce le-teh. V sklopu priprave se razčleni celotna poraba vseh energentov in električne energije ter vode, po vseh porabnikih.
- **Priprava minimalnih zahtev in smernic za načrtovanje investicijskih ukrepov po vrsti zavoda:** S ciljem zagotovitve enakopravnih pristopov k investicijskim vlaganjem in hkrati upoštevanje razlikovalne okoliščine med posameznimi zavodi glede vrste vlaganj, se oblikujejo smernice za investicijska vlaganja po vrsti zavodov.

Ključne pripravljalne aktivnosti za izvajanje ukrepov in podukrepov za doseganje strateških ciljev

- **Zagotovitev ustreznih finančnih virov skladno z optimalnim scenarijem:** izvedba ustreznih aktivnosti z namenom zagotovitve potrebnih sredstev za namen izpolnitve kazalnikov in strateških ciljev predmetne strategije.
- **Okrepitev kadrovske zasedbe:** za namen izvajanja načrtovalskih in upravljaljskih aktivnosti stavbnega fonda, ki je upošteva razvoj tehničnih sistemov in projektnih rešitev vse zahtevnejši, so potrebna vlaganja v izobraževanje kadrov in zagotovitev ustreznega števila kadrov za ta namen.

Nabor pripravljalnih aktivnosti se bo po potrebi dopolnjeval oziroma ažuriral glede na okoliščine

Načrtovan pristop k izvajanju ukrepov in podukrepov

- **Razvrstitev investicijskih pobud po prioritetah:** MIZŠ na podlagi vzpostavljenih meril za izbor investicijskih vlaganj v javno izobraževalno in raziskovalno infrastrukturo, katerih cilj je ozelenitev, razvrsti investicijske potrebe.
- **Variantna izbira projektne rešitve:** Glede na raznolike vrste stavbe javne izobraževalne in raziskovalne infrastrukture, je pri presoji optimalnosti določene ukrepov investicijskih vlaganj pomembno uporabiti načelo variantne presoje (na primer s pomočjo arhitekturnega natečaja).
- **Revizije in recenzije projektne dokumentacije:** Z izvedbo revizije projektne dokumentacije se omogoča strokovna preveritev projektantske rešitve in vzpostavi podlaga za opravo morebitnih napak oz. omogoča izboljšanje projektantih rešitev.
- **Kontrola nad izvajanjem investicij:** MVZI v okviru delovnih skupin vrši spremljanje nad izvajanjem investicij, vključno s pregledom investicijske, projektne dokumentacije, gradbene in finančne dokumentacije, kontrola izvajanja posameznega projekta v javno izobraževalno in raziskovalno infrastrukturo.

IZKAZANE POTREBE PO VLAGANJIH

Skupne potrebe do vključno leta 2030	Celovita obnova objektov	Odprava prostorskega primanjkljaja	Vzpostavitev sodobne opreme	Skupaj	Skupaj potrebe na leto
Visoko šolstvo - VŠ + UK	306.455.576	606.501.576	191.952.275	1.104.909.427	138.113.678
Znanost - JRZ	114.379.518	190.135.360	374.381.366	678.896.243	84.862.030
Študentski domovi - ŠD	105.908.067	51.232.486	3.776.957	160.917.510	20.114.689
JAVNA INFRASTRUKTURA NA PODROČJU VISOKEGA ŠOLSTVA IN ZNANOSTI	526.743.161	847.869.422	570.110.598	1.944.723.180	243.090.398

Prikaz celotnih identificiranih potreb vključujoč vpliv inflacije za področje visokega šolstva in znanosti (v EUR z DDV)

SCENARIJI FINANCIRANJA

- Proračun RS oz. integralna proračunska sredstva so najbolj stabilen vir financiranja in kot tak podlaga za izvajanje akcijskega načrta vlaganj za obdobje do leta 2030 s konkretnimi predpostavkami oz. izbrano metodologijo. V strategiji je analiziranih 5 scenarijev :
  - pri scenariju 0 se uporabi kot izhodišče povprečna letna vlaganja za obdobje 2011-2020,
  - v scenariju 1 se kot izhodišče upošteva napovedan proračun;
  - v scenariju 2 se kot izhodišče upošteva podvojeni napovedani proračun;
  - v scenariju 3 je bila upoštevana predpostavka, da so vlaganja enaka vsem izkazanimi potrebam,
  - v scenariju 4 oz. optimalnem scenariju pa se upošteva, da so vlaganja enaka pričakovanim proračunom za investicije po posameznem podpodročju.

Ostali viri financiranja: sredstva EKP 2021-2027, sredstva Načrta za okrevanje in odpornost, lastna sredstva javnih zavodov ter javno zasebno partnerstvo so zgolj komplementarni viri, ki bo v bodoče lahko povečali stopnjo zadovoljitev potreb.

Delež zadovoljitev potreb po vlaganjih po optimalnem scenariju

Visoko šolstvo in znanost	VŠ + UK	Celovita obnova objektov	zadovoljitev 24,45 % potreb
		Odprava prostorskega primanjkljaja	zadovoljitev 24,45 % potreb
		Vzpostavitev IKT opreme	zadovoljitev 30,01 % potreb
		Vzpostavitev raziskovalne opreme	zadovoljitev 30,01 % potreb
		Vzpostavitev ostale opreme	zadovoljitev 30,01 % potreb
		Vzpostavitev športne opreme	/
	JRZ	Celovita obnova objektov	zadovoljitev 23,23 % potreb
		Odprava prostorskega primanjkljaja	zadovoljitev 21,23 % potreb
		Vzpostavitev IKT opreme	zadovoljitev 22,44 % potreb
		Vzpostavitev raziskovalne opreme	zadovoljitev 22,44 % potreb
		Vzpostavitev ostale opreme	zadovoljitev 22,44 % potreb
		Vzpostavitev športne opreme	/
	ŠD	Celovita obnova objektov	zadovoljitev 49,13 % potreb
		Odprava prostorskega primanjkljaja	zadovoljitev 72,94 % potreb
		Vzpostavitev IKT opreme	zadovoljitev 67,92 % potreb
		Vzpostavitev raziskovalne opreme	/
		Vzpostavitev ostale opreme	zadovoljitev 67,92 % potreb
		Vzpostavitev športne opreme	/

Financiranje – EU viri

Na osnovi trenutnega finančnega razreza sredstev za EKP 2021–2027, znotraj večletnega finančnega okvira EU (VFO EU) za isto obdobje, je predvideno sofinanciranje ukrepov MVZI v okviru dveh specifičnih ciljev:

- **Cilj politike 1** - Pametna Evropa: Specifični cilj 1.1 (CP 1: SC 1.1) Razvoj in izboljšanje raziskovalne in inovacijske zmogljivosti ter uvajanje naprednih tehnologij bodo na področju krepitve kapacitet za raziskave in
- **Cilj politike 4** - Družbena Evropa: Specifični cilj 6.9 (CP 4: SC 6.9) Doslednejše zagotavljanje enakega dostopa do vključujočih in kakovostnih storitev na področju izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja z razvojem dostopne infrastrukture, tudi s krepitvijo odpornosti za izobraževanje in usposabljanje na daljavo in prek spleta.

Poleg tega pa tudi v okviru Načrta za okrevanje in odpornost (NOO) predvidena sredstva za investicijske projekte. Čeprav se zaradi prilagoditev načrta višina sredstev za investicijske projekte zmanjšuje.

Financiranje – potencialni viri

Vir financiranja	Ključne prednosti	Pomanjkljivosti
Energetsko pogodbeništvo	Naročnik pozna zagotovljen strošek projekta, energetske in finančne prihranke kot tudi učinkovitost opreme; nižji stroški vzdrževanja; znižanje ali izničenje začetnih stroškov investicije za javnega partnerja; celovitost storitve zasebnega partnerja.	ESCO se osredotoča na tiste ukrepe, ki zagotavljajo hitro povračilo vložkov in manjše tveganje izpostavljenosti; kompleksni dogovori; operativna tveganja ostajajo v domeni naročnika; finančna sposobnost slovenskih ESCO podjetij je zelo omejena
Sheme po računih za energijo	Omogočajo relativno učinkovito premoščanje nekaterih ovir pri financiranju ukrepov energetske učinkovitosti, npr. odpravlja nepravilnosti finančnih institucij in ESCO podjetij za financiranje manjših projektov; odpravlja visoke začetne vložke	Podporno okolje za razvoj te sheme je pri nas slabo razvito
Revolving posojilni skladi	Revolving posojilni skladi lahko zagotovijo posojila za tržno manj zanimive projekte ali lahko dajo posojila po nižji obrestni meri; trajnostni cikel financiranja na račun odplačanih posojilih	Težave pri odplačevanju posojila v primeru, ko je ocena varčevanja precenjena; večinoma se uporablja za kratkoročne naložbe manjših vrednosti (tako, da je mogoče sredstva hitro napolniti in ponovno uporabiti)

Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije

Sektor za investicije v
visokošolsko in znanstveno infrastrukturo

mateja.tilia@gov.si

T: +386 01/478 4618